

МОТИВИ,

съгласно изискванията на чл. 28, ал. 1 от Закона за нормативните актове (ЗНА), към предложения проект на **План – сметка за необходимите разходи за осигуряване на услугите по чл. 62 от ЗМДТ през 2023 г. на територията на община Рила и определяне размера на такса битови отпадъци за 2023 г.**

I. Причини, налагащи приемането на предложената план-сметка

План-сметката е финансов документ, чрез който се осъществява финансово планиране на разходите за осъществяване на услугите по чл. 62 от ЗМДТ.

Причините, които налагат приемането на предложената План-сметка за такса битови отпадъци за 2023 г., са осигуряване и финансово обезпечаване на дейностите за услугите по чл. 62 от ЗМДТ.

Съгласно чл. 66 от Закона за местните данъци и такси (ЗМДТ) всички относими за календарната година разходи за извършване на дейностите по предоставяне на услугите по чл. 62 от ЗМДТ, се включват в план-сметката за годината поотделно за всяка от услугите по чл. 62 от ЗМДТ.

Границите на районите за извършване на услуги по сметосъбиране, сметоизвозване и поддържането на чистотата на териториите за обществено ползване на територията на община Рила, както и честотата на сметоизвозване са определени със Заповед №РД-01-04-242/31.10.2022 г. на кмета на Община Рила.

Разходите в план-сметката са посочени отделно по услуги, на база изготвени калкулации от ОП „Чистота, благоустройство и комунални дейности“ – гр. Рила при отчитане на факторите, водещи до увеличение на разходите:

- Увеличаване на минималната работна заплата през 2023 г.;
- Нарастващата инфлация и повишаването на цените на електроенергията, горивата и редица други стоки и услуги;
- Финализиране на проект „Рекултивация на депо за неопасни твърди битови отпадъци – град Рила“;
- Изпълнение на поетите ангажименти по Административен договор №Д-34-80/17.12.2018 г. за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Околна среда 2014-2020“, съфинансирана от Европейския фонд за регионално развитие и Кохезионния фонд на Европейския съюз по процедура чрез директно предоставяне BG16M1OP002-2.004 „Проектиране и изграждане на анаеробни инсталации за разделно събрани биоразградими отпадъци“ на конкретен бенефициент водеща община Благоевград и общини партньори Симитли, Бобошево, Кочериново и Рила в размер до 42000 лв.

План-сметката за услугите по чл.62 от ЗМДТ е разработена съгласно приетата и действаща към момента нормативна уредба и включва необходимите разходи за:

1. Осигуряване на съдове за съхраняване на битовите отпадъци – тук са предвидени разходи в размер до 13 612 лв. за ремонт и поддръжка на наличните съдове, работни заплати и осигурителни вноски на персонала, пряко зает с поддръжката на съдовете, материали, облекло, външни услуги, други разходи присъщи за компонента и пропорционална част от общите разходи.

2. Събиране, включително разделно на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за третирането им – предвидените средства за осигуряването на тази дейност са в размер до 247429 лв. В тази сума са включени средствата за горива и смазочни материали, работни заплати, осигурителни плащания за сметка на работодателя за персонала пряко зает с дейността, облекло, материали, ремонтни дейности на автомобилите и резервни части, такси, винетки, застраховки, технически прегледи на автомобилите, външни услуги, амортизационни отчисления, пропорционална част от общите разходи и други разходи, свързани пряко с осъществяването на дейността;

3. Проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или други инсталации или съоръжения за обезвреждане, рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци, включително отчисленията по чл. 60 и чл. 64 от ЗУО – предвидените средства са в размер до 627453 лв. В тази сума са предвидени обезпеченията и отчисленията по чл. 60 и чл. 64 от Закона за управление на отпадъците за 2023 г. в размер до 146000 лв. и разходи за приемане, съхраняване, сепариране и депониране на отпадъците в размер до 192220 лв., като същите са планирани на база анализ на предадените за обработка отпадъци през предходни години. Въпреки установената тенденция за непрекъснато намаляване на населението, не се установява същата закономерност в количествата генерирани отпадъци на територията на община Рила. Ежегодно нарастват количествата на генерираните и депонирани отпадъци.

Поради финансова невъзможност общината не е изплатила задължения за отчисления за периода 2014-2017 г. Образувано е изпълнително дело №211073814/2021 г. срещу Община Рила на база АУПВ №02/11.12.2020 г. С писмо с наш Изх. №ФБ-02-02-309/01.09.2021 г. е отправена молба до директора на ТД на НАП офис Кюстендил с копие до изпълнителния директор на НАП за допускане на разсрочване на установените задължения на общината в АУПВ №02/11.12.2020 г., като остатъкът дължим през 2023 г. е в размер до 95 000 лв.

В прогнозните разходи за дейността по т. 3 са предвидени и средства за осигуряване на дейностите по финализиране на проект „Рекултивация на депо за неопасни твърди битови отпадъци – град Рила“, от които до 93000 лв. за реализиране на ангажименти по заем, отпуснат от „ФОНД ФЛАГ“ ЕАД за осъществяване на проекта по рекултивация на общинското депо; до 21600 лв. за биологична рекултивация на общинското депо; до 42000 лв. поети ангажименти по Административен договор №Д-34-80/17.12.2018 г. за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Околна среда 2014-2020“, съфинансирана от Европейския фонд за регионално развитие и Кохезионния фонд на Европейския съюз по процедура чрез директно предоставяне BG16M1OP002-2.004 „Проектиране и изграждане на анаеробни инсталации за разделно събрани биоразградими отпадъци“ на конкретен бенефициент водеща община Благоевград и общини партньори Симитли, Бобошево, Кочериново и Рила.

С писмо с Изх. №08-00-1152/25.11.2022 г. на Заместник-министъра на Министерство на околната среда и водите, ни уведомяват, че разработените морфологични анализи по Договор с предмет „Определяне на морфологичния състав на отпадъците в България“, финансиран по Българо – швейцарската програма за сътрудничество могат да бъдат считани за актуални до 2022 г. Следователно от 01.01.2023 г. следва да бъде извършен морфологичен анализ със средства на общината, като са предвидени такива в размер до 15000 лв.

4. Почистване на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване – предвидени са средства в размер до 346644 лв. В тази сума са включени средства за горива и смазочни материали на автомобилите пряко заети с почистването на териториите за обществено ползване, работни заплати, осигурителни плащания за сметка на работодателя за персонала пряко зает с дейността, облекло, материали, външни услуги, амортизационни отчисления, пропорционална част от общите разходи и други разходи, свързани пряко с осъществяването на дейността и същите са предназначени за осигуряване на дейностите по почистване на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване, чрез метене, събиране и извозване на отпадъците от улици, площади, алеи, междублоково пространство, детски площадки, гробищен парк и др., включително зимно почистване, **с изключение** на общинските пътища за които има осигурени средства за зимно поддържане и снегочистване по Закона за държавния бюджет., почистване при извънредно настъпили обстоятелства, съгласно Закона за защита при бедствия, почистване на нерегламентирани сметища, дъждоприемни канали и шахти, както и битовите отпадъци от речни корита, дерета и други в рамките на общината.

След направен финансов анализ на извършваните дейности по събиране и транспортиране на битовите отпадъци до съоръжения и инсталации за тяхното третиране, третиране на битовите отпадъци и поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места и селищните образувания в общината, се установява голям дисбаланс между приходите от такса битови отпадъци и необходимите разходи за осигуряване на услугите по чл. 62 от ЗМДТ. Дори и при 100% събираемост на облога за 2023 г. тези приходи ще покрият едва около 1/3 от разходите. Насочването на допълнителен ресурс за дофинансиране със средства от бюджета на Община Рила ще доведе до недостиг на финансиране на други публични услуги и ще влоши качеството им.

За преодоляване на съществуващият дисбаланс е необходимо при формиране размера на такса битови отпадъци за 2023 г., да се увеличат ставките – промилите, за да може облога да покрие планираните разходи, по аналог на чл. 7, ал. 1 от ЗМДТ: „Местните такси се определят въз основа на необходимите материално-технически и административни разходи по предоставяне на услугата“ и чл.8 от същия закон.

Непрекъснатото увеличаване на нерегламентираните замърсявания (сметища) води до необходимостта от осигуряване на допълнителен технически и човешки ресурс за предотвратяването им. Засилен е контролът от проверяващи органи и се изпълняват задължителни предписания за почистване на нерегламентирани замърсявания. От почистването на такива нерегламентирани замърсявания се завишават и количествата отпадъци, които общината предава за третиране. Въпреки редовното предоставяне на услугата по сметосъбиране и сметоизвозване, непрекъснато се образуват нерегламентирани сметища.

Ниската данъчна оценка на имотите, находящи се на територията на община Рила дава отражение при определянето на промилите за облагане с такса битови отпадъци. Коефициентите за определяне на данъчните оценки последно са изменени през 2008 г., /същите в сила от 01.01.2009 г./, което от своя страна е определящият фактор за голямото число на промилите за облагане с такса битови отпадъци.

Друга важна специфика за нашата община, оказваща съществено влияние върху приходите и разходите на ТБО е наличието на селата, от които се генерират сериозни количества битови отпадъци, но постъпленията от там за целта са минимални, а услугите по чл. 62 от ЗМДТ се извършват редовно, съобразно утвърдения с ежегодната заповед на кмета на Община Рила график.

Видно от Приложение №3 – Размер на ТБО за 2023 г. според количеството, цените на съдовете са повишени с до 10%, което от своя страна не е значително, имайки предвид инфлацията в страната.

При така направения до сега облог, се получава несправедливо определяне размера на ТБО, водещо до дефицит на средства, които са необходими за покриване на разходите за осигуряване на услугите по чл. 62 от ЗМДТ и качествено им предоставяне.

Предвид всичко посочено до тук и предвид индекса на инфлация, с цел финансово осигуряване на услугите по чл. 62 от ЗМДТ, Общинска администрация – гр. Рила би следвало да предложи увеличение на размера на такса битови отпадъци с около 200%. Години наред необходимите средства за осигуряване на услугите по чл. 62 от ЗМДТ остават да бъдат в размер в пъти по-голям от приходите.

Отчитайки реалната платежоспособност на населението на територията на община Рила, непрекъснатото повишаване на цените на основните стоки и услуги и при съобразяване със социалната и икономическа поносимост на разходите, с риск да влошим качеството на услугите по чл. 62 от ЗМДТ и да не отговорим на всички очаквания на държавните органи и нормативните изисквания, действащи в страната, предлагам Общински съвет на Община Рила да постанови решение, с което да приеме увеличение на такса битови отпадъци спрямо предходната година с 50 %.

Съгласно чл. 67 от ЗМДТ количеството битови отпадъци е водеща основа за определяне размера на такса битови отпадъци. Когато обаче съществуват обективни обстоятелства, които възпрепятстват този принцип, общински съвет може да приеме други основи, на базата на които да се определя размера на таксата. Към момента не е налична база и методология за определяне размера на такса битови отпадъци въз основа на количеството им. Към настоящия момент основа за определяне на ТБО за жилищните имоти, собственост на физически и юридически лица е данъчната оценка, а за нежилищните имоти на юридически лица – по високата между отчетната стойност и данъчната оценка, тъй като за въвеждане на реално измерване на количеството битови отпадъци е необходимо закупуване на техника, съдове и изграждане на обособени помещения за събиране на отпадъци, служители, които да контролират измерването на изхвърляните битови отпадъци от собствениците на сгради с режим на етажна съсобственост, както и внедряване на изцяло нова система за сметосъбиране и сметоизвозване. За всичко това е необходимо технологично време и огромен финансов ресурс, с какъвто Община Рила не разполага. Практически е невъзможно на всеки един отделен субект на правото на собственост върху недвижим имот, за който се дължи ТБО да се постави по един съд, който субектите да си пълнят самостоятелно и същият следва да бъде с индивидуално заключване. Съдовете, с които разполага Община Рила не са пригодени за събиране и отчитане на количество отпадък.

Изготвянето на настоящото предложение е съобразено с отложеното действие на разпоредбите на Закона за изменение и допълнение на ЗМДТ (обн., ДВ, бр. 101 от 2013 г.; изм., бр. 105 от 2014 г., бр. 95 от 2015 г., бр. 97 от 2016 г., бр. 88 от 2017 г. и бр. 98 от 2018 г.) и Закона за изменение и допълнение на ЗМДТ (обн., ДВ, бр. 88 от 2017 г.; изм., бр. 98 от 2018 г.) във вр. с § 15 от Закона за изменение и допълнение на Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., и за преодоляване на последиците (обн., ДВ, бр. 14 от 2021 г.), съгласно които измененията на чл.66 и следващите от ЗМДТ ще влязат в сила едва от 1 януари на втората година, следваща публикуването на резултатите от преброяването на населението и жилищния фонд в Република България през 2021 г. Отпадна и предвиденото подаване на декларации за брой на ползвателите на услугата в имота, като броят на ползвателите ще бъде определен съгласно данните, установени с Националното преброяване на населението и жилищния фонд, проведено през септември 2021 г.

Предвид липсата на утвърдена методика за изготвяне на план-сметката с необходимите разходи за дейности и за видовете основи, които служат за определяне размера на такса битови отпадъци, избраната основа може да бъде приложима.

Съобразявайки се с разпоредбите на ЗМДТ, за юридическите лице е създадена възможност за заявяване на необходимия брой съдове за съхраняване на битови отпадъци, при което се заплаща стойността на съответния брой съдове и частта от таксата, регламентирана от ЗМДТ за почистване на обществените територии, вместо определения по общия ред размер на ТБО. За юридическите лица, които не са избрали възможността за определяне на такса битови отпадъци според количеството, размера на ТБО се изчислява пропорционално върху по-високата между данъчната оценка и отчетната стойност на имота.

II. Цели които се поставят:

Целите, които се поставят при приемането на План – сметка за необходимите разходи за осигуряване на услугите по чл. 62 от ЗМДТ през 2023 г. на територията на община Рила, са:

- синхронизиране с актовете от по-висока степен;
- спазване на разпоредбите на Закона за местните данъци и такси;
- приемане в срок на план-сметка за дейностите по чл. 66, ал. 1 от ЗМДТ за 2023 г.;
- прозрачност при определяне на необходимите разходи за осъществяване на дейностите по чл. 66, ал. 1 от ЗМДТ;

С определяне размера на такса битови отпадъци се цели спазване на принципите за възстановяване на разходите по предоставяне на услугите и постигане на по-голяма справедливост при определяне и заплащане на местните такси, както и:

- екологично и ефективно управление на отпадъците;
- недопускане замърсяване на обществени площи с битови отпадъци и образуване на нерегламентирани сметища на територията на Община Рила;
- подобряване на организацията по събиране на отпадъците и тяхното транспортиране;
- обхващане на всички населени места за извършване на услугите по сметосъбиране, сметоизвозване, както и по-голям обхват на поддържане чистотата на места за обществено ползване;
- екологосъобразно третиране и депониране на събраните битови отпадъци;
- недопускане на непосредственият риск, който крият отпадъците върху здравето на населението;
- гарантиране на нормални санитарно-хигиенни условия на живот на територията на общината;
- финализиране на проект „Рекултивация на депо за неопасни битови отпадъци – град Рила“;
- изпълнение на поетите ангажименти по Административен договор №Д-34-80/17.12.2018 г. за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Околна среда 2014-2020“, съфинансирана от Европейския фонд за регионално развитие и Кохезионния фонд на Европейския съюз по процедура чрез директно предоставяне BG16M1OP002-2.004 „Проектиране и изграждане на анаеробни инсталации за разделно събрани биоразградими отпадъци“ на конкретен бенефициент водеща община Благоевград и общини партньори Симитли, Бобошево, Кочериново и Рила.

III. Финансови и други средства, необходими за прилагането на новата уредба:

Прилагането на предлаганият проект за приемане размера на такса битови отпадъци за 2023 г. и одобряване на план-сметка за разходите през 2023 г., необходими за предоставяне на услугите по осигуряване на съдове за съхранение на битовите отпадъци, сметосъбиране и сметоизвозване, обезвреждане на битовите отпадъци в депа и поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване не е свързано с изразходване на допълнителни финансови средства от общината.

IV. Очаквани резултати от прилагането, включително финансови, ако има такива:

Очакваните резултати след приемане на План – сметката за необходимите разходи за осигуряване на услугите по чл. 62 от ЗМДТ през 2023 г. на територията на община Рила и определяне размера на такса битови отпадъци за 2023 г., са:

- финансово обезпечаване на услугите по чл. 62 от ЗМДТ;
- екологично и ефективно управление на отпадъците;
- привеждане на план-сметката в съответствие с действащата нормативна уредба и всички нормативни актове от по-висока степен.

5. Анализ за съответствие с правото на Европейския съюз.

Предлаганият проект на План – сметка за необходимите разходи за осигуряване на услугите по чл. 62 от ЗМДТ през 2023 г. на територията на община Рила и определяне размера на такса битови отпадъци за 2023 г., е подзаконов нормативен акт за прилагане на отделни разпоредби на Закона за местните данъци и такси, поради което съответствието му с правото на Европейския съюз е предопределено от съответствието на цитирания закон с правото на Европейския съюз.

Настоящите мотиви са публикувани по електронен път на 17.11.2022 г. на следният интернет адрес на Община Рила: <http://www.grad-rila.bg>